

ÜNİVERSİTELER ARASI SPOR MÜSABAKALARINA KATILAN MUAY THAI SPORCULARININ ŞİDDET EĞİLİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ASSESSMENT OF VIOLENCE TENDENCY OF MUAY THAI ATHLETES PARTICIPATING IN INTERCOLLEGIATE SPORT COMPETITIONS

Meriç ERASLAN¹, Ahmet Yavuz KARAFİL², Mehmet Haşim AKGÜL³, Sezgin KORKMAZ⁴

Öz

Bu çalışmanın amacı üniversiteler arası spor müsabakalarına katılan muay thai sporcularının şiddet eğilimlerinin belirlenmesidir. Betimsel tarama yönteminin kullanıldığı çalışmada veri toplama aracı olarak Göka, Bayat ve Türkçapa (1995) tarafından geliştirilen Şiddet Eğilim ölçeği, random yöntemiyle belirlenen 101 gönüllü katılımcıya uygulanmıştır .

Verilerin analizinde; uygun istatistik programı kullanılmıştır. Değişkenler arasında karşılaştırma yapmadan önce normallik analizi yapılmıştır. Skewness ve kurtisosis (çarpıklık ve basıklık) değerleri -2 ile +2 arasında değer aldığı için değişkenler normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır Bu yüzden parametrik test teknikleri olan yöntemler kullanılmıştır. İki farklı bağımsız değişken için independent samples t testi ve ikiden fazla bağımsız değişken için one way anova testi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve 0,815 bulunmuştur Çalışma grubunu; Üniversiteler arasındaki spor müsabakalarına katılan (55 erkek ve 46 kadın) muay thai sporcusu oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda; mevcut durumun aksine kadın katılımcıların şiddet eğilim düzeyleri erkek katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur. Bu durum nedeni; hem sporun sahip olduğu mücadelecilik yapı hem de müsabaka sürecinde oluşan kaybetme kaygısı kadın katılımcıları şiddet eğilimine sürükleyen nedenler olabilir. Değişkenler arasında anlamlı farklılıklar mevcut değildir ($p>0,05$).

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Şiddet Eğilimi, Spor, Muay Thai

Abstract

The aim of this study is to determine the trends of violence among muay thai athletes participating in sports competitions between universities. In the study in which the descriptive scanning method was used, the Violence Tendency scale developed by Göka, Bayat and Türkçapa (1995) was applied to 101

¹ Doç. Dr. Meriç ERASLAN., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü

² Öğr. Gör. Ahmet Yavuz KARAFİL., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü

³ Arş. Gör. Mehmet Haşim AKGÜL., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü

⁴ Öğr. Gör. Dr. Sezgin KORKMAZ., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü

volunteer participants determined by random methods.

In the analysis of the data; appropriate statistical program was used. Normalized before comparing variables. Skewness and kurtosis are assumed to exhibit normal distribution. These parametric test techniques are used. Independent samples for the independent variables were t test and one way ANOVA test for more than two independent variables. To determine the reliability of the scale, the cronbach alpha internal consistency coefficient was calculated and found to be 0.815. Muay thai sportsmen (55 men and 46 women) participating in sports competitions between universities are forming.

As a result of the research; contrary to the current situation, the levels of violence tendency of female participants were higher than male participants. This is the cause; there may be reasons for the tendency of the female participants to be violent, both in the fighting structure in which the sport is possessed and in the case of the loss of the sport in the competition process. There were no significant differences between the variables ($p > 0.05$).

Keywords: *Violence, Violence Tendency, Sports, Muay Thai*

1. GİRİŞ

Çoğu kez benzer anlamları ifade etmek için kullanılan saldırganlık ve şiddet kavramlarını tasavvur ettiğimizde, büyük ölçüde insanlar, ilk olarak bir kişi tarafından bir başkasına karşı işlenmiş suçlar üzerinde görüş birliğine varmaktadır. Yeryüzünde kayıtlara geçen şiddet ve saldırganlık oranları incelendiğinde Taylor, Sears ve Peplau (2015)' un verdikleri bilgiler ışığında sadece ABD' de her yıl 15.000' den fazla cinayet suçu işlenmekte, 92.000' den fazla insanın ırzına geçilmekte ve genel olarak 7 milyondan fazla saldırgan ve şiddet eğilimleri sergileyen davranışta bulunmaktadır. Şiddete ortam hazırlayan etkenleri incelediğimiz zaman karşımıza birden fazla sebepler çıkmaktadır. Bunlardan bazılarını değinmek gerekirse, ekonomik kaynakların dağıtımındaki adaletsizlik, toplumsal kaynaşma ve bütünleşme düzeyinin düşük olması, toplumsal istikrarsızlık gibi etmenler şiddete ortam hazırlamaktadırlar (Taylor, Peplau and Sears, 2015).

Tarihin en eski zamanlarından günümüze kadar her dönemde şiddet var olmuştur. Bu sebeple bilim insanları şiddetin kökenlerini araştırmaya yönelmiştir. Freud (1930) genel olarak her insanın saldırganlık içgüdüsüne sahip olduğunu ifade etmektedir. Ölüm içgüdü (thanatos) kuramından hareketle saldırganlığın yıkıcı bir biçimde bireyin kendisine veya bir başkasına yönelebileceğine dikkat çekmektedir. Bununla birlikte Freud kontrol edilebileceğine inanmakla birlikte, saldırganlığın hayatın hiçbir evresinde tamamen ortadan kaldırılamayacağını iddia etmiştir. Ona göre bu eğilim insan doğasının bir parçasıydı (Taylor, Peplau and Sears, 2015). Ancak bazı bilim adamları kötü, çevreye zarar veren şiddet eylemleri ya da saldırgan davranışları kendini korumaya yönelik olmadığı için, insanın tabiatındaki saldırganlık içgüdüsünden kaynaklanmadığını ifade eder (Balcıoğlu, 2003).

Yukarıda ki bilgilerden de anlaşılacağı üzere çeşitli şekillerde, ve her dönemde ortaya çıkan şiddet, toplumun huzurunu bozmakta, toplumu yaşanılmaz bir yer haline getirmektedir (Sevim ve Atas, 2015).

Bu bağlamda şiddet kavramına bir tanım getirecek olursak, Şiddet; İnsanın doğasında bulunan bir mekanizmadır. Bu mekanizma sosyal ve psikolojik unsurların uyarılması ile birlikte ortaya çıkan

yıkıcı bir davranış türü olarak tanımlanabilir. Şiddetin toplumsal olaylarda kendini göstermesi çoğu zaman büyük zararlarında oluşmasına yol açabilir.

Kendisini çok değişik şekillerde gösterebilen şiddet olgusu, günümüzde toplumsal ve bireysel boyutta sık sık karşımıza çıkmaktadır. Temel olarak, eziyet, korkutma, sindirme, yaralama, öldürme, cezalandırma, başkaldırı vs. her toplumda derece derece, ama devamlı olarak karşılaştığımız şiddet türleridir (Ayan, 2006). Bununla birlikte saldırgan davranışların ve eylemlerin büyük çoğunluğunun, şiddete maruz kalan kişiye en yakın kişiler, kendi aileleri, eşleri ve sevgilileri tarafından gösterildiği ilginç bir istatistik olarak karşımıza çıkmaktadır. Şiddete dayalı suçların yalnızca %20'si yabancılar tarafından işlenmektedir (Taylor, Peplau and Sears, 2015).

Şiddet türlerinin kendini gösterdiği ve kendi içinde tanımlandığı akademik bir çalışma alanı olan sporda ise şiddet terimi, çeşitli bağlamda çok sayıda eylemi, davranışı ve olguyu tanımlamak için kullanılır. Genellikle bilimsel ve popüler araştırmalarda üstü kapalı olarak sıklıkla potansiyel anlamında varsayılan bir sözcüktür (Matthews ve Channon, 2016).

Spor ve şiddet kavramlarının bir arada olması istenilen bir durum değildir. Çünkü sporun içerisinde bulunan insanlardan beklenen davranışlar dürüstlük, erdemlilik ve dostça yaklaşım gibi nitelikler gerektirir. Ayrıca sporun hizmet ettiği amaçlar incelendiğinde şiddet kavramının bu amaçlar içerisinde yeri yoktur. Fakat spor dünyası içerisinde gerek sporcuların kendi aralarında gerekse taraftar gruplarının birbiriyle özellikle futbolun içerisinde sözel veya fiili şiddet davranışı gösterdikleri görülmektedir (Mil ve Şanlı, 2015). Bununla birlikte saldırganlık ve şiddet ile ilgili araştırmaların çoğunun kızgınlık engelleme gibi, duygusal ön koşulların üzerine odaklandığı bilinmektedir (Taylor, Peplau and Sears, 2015). Bu nedenle sporun içerisinde var olan rekabet, daha iyi olma, kazanma gibi duygusal etmenler bazı zamanlar şiddet eğilimine neden olmaktadır.

Eğlence ve heyecanın hâkim olması gereken spor alanlarının şiddet ortamına dönüşmesi, küresel bir sorun teşkil etmektedir. Dünyanın her yerinde bu tarz istenmeyen davranışlara rastlamak mümkündür. Holiganizm adı verilen spor alanlarındaki şiddet eğilimlerinin giderek arttığı gözlemlenmektedir (Özbek,1999).

Sporda şiddet içerikli eylemlerin gerçekleşmesine etki eden birçok unsur olmaktadır bu unsurlar; Sporcular açısından şiddet içerikli eylemlerin sergilenmesinde; seyircilerin taşkınlıklarının, hakemin kendileri aleyhine yanlış verdiğini düşündükleri kararların, rakip takım oyuncularının kendilerine yönelik kural dışı müdahalelerinin ve kasıtlı eylemlerinin etkisi olabilmektedir. Seyircilerin şiddet içerikli eylemlerin sergilenmesinde ise sporcuların kendilerine yönelik tahrik edici hareketleri, hakemin kendi takımlarının aleyhine yanlış verdiğini düşündükleri kararları ve rakip takım oyuncularının kendi taraftarı oldukları takım oyuncularına karşı kural dışı müdahaleleri etkili olabilmektedir (Tanrıverdi, 2012). Ayrıca bireydeki heyecan ve şiddetli motivasyon durumlarındaki yüksek gerginlik bireyin daha kuvvetli, daha etkili bir eylem istikametinde harekete geçmesi aşamasında kolaylaştırıcı bir rol oynayabilir (Krech and Crutchfield, 1999). Bu durum sportif müsabakalarda sıklıkla gözlemlenmektedir.

Sporda şiddetin sık sık görüldüğü alanlar olarak, sporcular dışında gerçekleşen tribün olayları, taraftarlar arasında vuku bulan olaylar, spor alanları çevresinde rakip iki takım taraftarlarının saldırgan ve şiddet eğilimi gösteren davranışları da örnek olarak verilebilir. Dolayısıyla sporda şiddet dediğimiz

kavram daha çok sporcular dışında gerçekleşen olaylar neticesinde gündeme gelmektedir. Bu olaylar genellikle bireyler arasında değil gruplar arasında gerçekleşmektedir. Bu bağlamda sosyal psikolojinin önemli konularından biri olan grup davranışının olumsuz özelliklerinden bahsetmek mümkündür.

Şiddet olaylarının olmasının çoğu zaman bazı kesimlerin kendine fayda sağladığı şeklinde yorumlanabilmektedir. Popüler inancın aksine sporda şiddet eylemine karşı bir tahammülsüzlük söz konusudur. Bazı sporcular kavga etmeyi reddederler, yönetimler şiddet olaylarına az tolerans gösterir çünkü bunun karşılığında önemli sporcuların sakatlanması durumunda çok para kaybedilebilirler. Sporda birçok fan örgütü açık olarak spordaki şiddetin karşısında durmaktadır (Goldstein Jeffrey, 2012).

Toplumsal yapı içerisinde varlığını sürdüren şiddet olaylarının sadece sporun içinde kötü bir etkiye sahip olduğunu söyleyemeyiz spor yolu ile birlikte toplumun tüm kesimlerine dağılıp bir huzursuzluk ortamının doğmasına sebep olup, hareket halindeki biyolojik bir yapı gibi toplumun içinde hızla yayılıp kötü etkisini hissettirmesi kaçınılmaz olacaktır.

İnsan toplumları için saldırgan ve şiddet eğilimli davranış başlıca sorunlardan birisidir. Gerek bireysel olsun gerekse geniş ölçekli şiddet, bireysel iyilik hali ve toplumsal doku için oldukça zararlıdır. Şiddete yönelik eğilimlerin azaltılması için çeşitli önlemler alınmaktadır. Sistematik olarak saldırgan davranışı azaltmanın olası teknikleri olarak dikkatin başka yönlere çevrilmesi düşünülebilir (Taylor, Peplau and Sears, 2015).

2. YÖNTEM

Araştırma mevcut durumu ortaya koyması ve belirtmesi bakımından betimsel bir araştırma modeline sahiptir ve niceliksel bir yapıdadır.

Araştırmada üniversiteler arası spor müsabakalarına katılan muay thai sporcularının şiddet eğilimlerinin değerlendirilmesi için şiddet eğilimi ölçeği kullanılmıştır. Şiddet eğilimi ölçeği 20 sorudan oluşan likert tipi bir ölçektir. Bu ölçek Öğrencilerin Şiddet Eğilimlerini belirlemek amacıyla Göka, Bayat ve Türkçapar tarafından 1995 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen “Orta Öğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Saldırganlık ve Şiddet Eğilimleri” konulu araştırmada kullanılmak üzere geliştirilmiştir. (Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, 1998).

Ölçek toplam puan alınarak yapılan değerlendirmeler için; 1-20 puan aralığında şiddet eğiliminin çok az, 21-40 puan aralığında az, 41-60 puan aralığında fazla ve 61-80 puan aralığı için ise çok fazla şiddet eğilimini göstermektedir (Taşkesen, 2011).

Verilerin toplanması sürecinde 2016 yılında üniversiteler arası gerçekleştirilen muay thai müsabakalarına katılan sporculara ölçek hakkında bilgi verilmiş ve gönüllülük esasına uygun olarak random yöntemiyle seçilen 101 sporcuya ölçek uygulanmıştır. Üniversiteler arasındaki spor müsabakalarına katılan (55 erkek ve 46 kadın) muay thai sporcusu araştırma grubunu oluşturmaktadır.

Verilerin analiz edilmesinde; uygun istatistik programı kullanılmıştır. Değişkenler arasında karşılaştırma yapmadan önce normallik analizi yapılmıştır. Skewness ve kurtisosis (çarpıklık ve basıklık) değerleri -2 ile +2 arasında değer aldığı için değişkenler normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır (George ve Mallery, 2010). Bu sebepten dolayı parametrik test teknikleri kullanılmıştır. İki farklı bağımsız değişken için independent t testi ve ikiden fazla bağımsız değişken için one way anova testi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için hesaplanan cronbach alpha 0,815 bulunmuştur.

3. BULGULAR VE YORUM

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Muay Thai Sporcularının Cinsiyetlerine Göre Şiddet Eğilimlerinin Değerlendirilmesi

Cinsiyet	n	X	ss	t	P
Kadın	46	2,8826	,63204		
Erkek	55	2,8391	,67052	,333	,740
Toplam	101				

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan muay thai sporcularının şiddet eğilimleri cinsiyet değişkenine göre değerlendirilmiştir. Kadın katılımcıların şiddet eğilimi puan ortalamaları erkek katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur. Değişkenler arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Muay Thai Sporcularının Yaş Gruplarına Göre Şiddet Eğilimlerinin Değerlendirilmesi

Yaş	N	X	ss	f	p
17-19 yaş	32	2,9563	,61339		
20-22 yaş	43	2,8477	,61373	,675	,511
23-25 yaş	26	2,7577	,75481		
Toplam	101	2,8589	,65040		

Tablo 2'ye göre araştırmaya katılan muay thai sporcularının şiddet eğilimleri yaş gruplarına göre değerlendirilmiştir. Katılımcıların yaşlarının artması ile birlikte şiddet eğilim düzeylerinde bir azalma olduğu görülmüştür. Yapılan değerlendirme sonucunda anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 3: Araştırmaya Katılan Muay Thai Sporcularının Spor Yapma Sürelerine Göre Şiddet Eğilimlerinin Değerlendirilmesi

Spor Süresi	N	X	ss	f	p
1-3 yıl	41	2,8671	,61752		
4-6 yıl	34	2,8426	,63819	,016	,984
7-9 yıl	26	2,8673	,73742		
Toplam	101	2,8589	,65040		

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan muay thai sporcularının şiddet eğilimleri spor yapma sürelerine göre değerlendirilmiştir. şiddet eğilimi puan ortalaması en fazla 7-9 yıl arası spor yapan kişilerde olduğu görülmüştür. Değişkenler arasında anlamlı farklılıklar görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 4: Araştırmaya Katılan Muay Thai Sporcularının Toplam Şiddet Eğilimi Puanlarının Çalışma Değişkenleri Açısından Değerlendirilmesi

Değişkenler	N	X	ss
Kadın	46	57,65	12,64
Erkek	55	56,78	13,41
1-3 yıl	41	57,34	12,35
4-6 yıl	34	56,85	12,76
7-9 yıl	26	57,34	14,74
17-19 yaş	32	59,12	12,26
20-22 yaş	43	56,95	12,27
23-25 yaş	26	55,15	15,09
Toplam	101		

Tablo 4 e göre Araştırmaya katılan sporcuların şiddet eğilimi ölçeğinden aldıkları ortalama puanlar cinsiyet, spor yapma süresi ve yaş grupları açısından değerlendirildiğinde; katılımcıların 41 ile 60 puan arasında yani fazla şiddet eğilimlerine sahip oldukları görülmektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmamız üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimi üzerine odaklı bir çalışmadır. Genel olarak şiddet eğilim düzeyinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dünya Sağlık Örgütü'nün raporlarına göre şiddet, tüm dünyada devamlı bir şekilde artış göstermektedir (WHO,2002,2014). Şiddet davranışından en fazla etkilenen gruplar arasında gençlerde bulunmaktadır. Ülkemizde de benzer olarak genç nüfusta şiddet eğilimi gün geçtikçe artan ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Ulusal çalışmalar incelendiğinde şiddet eğilimi gibi sorunların özellikle ergenlerde ve okullarda şiddet bağlamında incelendiği tespit edilmiştir (Gümüş ve ark, 2015).

Bu çalışmada üniversiteler arası spor müsabakalarına katılan sporcuların şiddet eğilim durumları cinsiyet, yaş ve spor yapma süresi açısından değerlendirilmiştir. Cinsiyet değişkeni açısından yapılan değerlendirmede; kadın katılımcıların şiddet eğilimi puan ortalaması erkek katılımcılara göre yüksek bulunmuş, yaş grupları arasında yapılan değerlendirmede yaş değişkeninin artması ile birlikte katılımcıların şiddet eğilimi puanlarında bir azalma meydana geldiği görülmüş ve spor yapma süreleri açısından yapılan değerlendirmede ise en fazla spor yapma süresi olan 7-9 yıl spor yapma süresine sahip katılımcıların daha yüksek şiddet eğilimi puan ortalamasına sahip oldukları görülmüştür. Değişkenleri arasında yapılan değerlendirmeler sonucunda anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Çalışma sonuçları ve yapılan benzer çalışmalar arasındaki ilişkiler değerlendirilmiştir. Buna göre (Koçer, 2012) yaş grupları arasında şiddet ve saldırganlık durumları arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Bu çalışmada şiddet ve saldırganlık davranışı puan ortalaması 18 yaşından küçük olan yaş grubunda en fazla olarak görülmüştür ve yaş gruplarının şiddet ve saldırganlık davranışları arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Çalışmamızda ise katılımcıların yaşlarının artması ile birlikte şiddet eğilimlerinde düzenli bir azalma meydana geldiği görülmüştür ve anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Her iki çalışma arasında bir paralellik görülmemiştir. Çalışma sonunda katılımcıların yaşlarının artması ile birlikte şiddet eğilimlerinde azalma meydana gelmiştir. Bunun nedeni ise yaşın ilerlemesi ile birlikte sporcuların daha olgun yapıya bürünmesi, kazandıkları tecrübe ile birlikte daha bilinçli ve duyarlı bir yapıya sahip olmaları şeklinde açıklanabilir.

Cinsiyetler arası şiddet eğilimlerinin değerlendirilmesinde ülkemizde erkek egemen bir toplumsal yapıya sahip olmamız ve çeşitli toplumsal roller ve baskıların neticesinde erkek öğrencilerde şiddet eğiliminin daha yüksek bulunması beklenen bir sonuçtur. Çünkü genel anlamda şiddet eğilimi gösteren davranışlar erkeklere özgü davranışlar olarak kabul edilmektedir. Erkeklerin kadınlara oranla bu tür davranışları sergilemeleri daha normal karşılanmaktadır (Gümüş ve ark, 2015). Yapılan araştırmalar incelendiğinde genel olarak aynı sonuçlara ulaşıldığı bilinmektedir. Örneğin; (Bilir, 2014) yaptığı araştırmada erkek katılımcıların şiddet eğilimi puan ortalamalarını kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğunu ifade etmiş ve değişkenler arasında anlamlı farklılıklar olduğunu belirtmiştir ($p < 0,05$). Ancak çalışmamızda ise kadın katılımcıların şiddet eğilimleri puanları erkek katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur. Değişkenler arasında ise anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0,05$). Bir diğer benzer çalışmada (Koçer, 2012). Erkek katılımcıların şiddet eğilim durumlarının kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu açıdan çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Bir başka çalışmada ise (Haskan ve Yıldırım, 2012) erkek katılımcıların daha yüksek şiddet eğilimi içinde oldukları görülmüştür. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi, genel itibari ile şiddet eğiliminin erkek katılımcılarda daha yüksek olduğu yapılan çalışmalarda görülmüştür. Bu araştırmada kadın sporcuların erkek sporculara oranla daha fazla şiddet eğilimi davranışı göstermesinin sebeplerini; toplumsal değişme bağlamında artık kadınların geleneksel döneme göre daha fazla toplumsal, kamusal ve spor alanlarında yer edinmesi ve çalışma grubunun Muay Thai gibi bir şiddet içeren bir alana yönelik olması ile ilişkilendirilebilir.

Çalışmada bir diğer değişken olan spor yapma süreleri açısından şiddet eğilimlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Spor yapma süresi en fazla olan katılımcıların şiddet eğilimi puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Değişkenler arasında anlamlı farklılıklar görülmemiştir ($p > 0,05$). Bu durumun nedenini; spor yapma süresinin artması ile birlikte kaybedebilme olumsuzluğunu şiddet davranışları ile ortadan kaldırılması şeklinde açıklayabiliriz.

Sonuç olarak araştırmaya katılan muay thai sporcularının şiddet eğilim durumları yaş, cinsiyet, spor yapma süreleri gibi değişkenler açısından değerlendirilmiştir. Değişkenler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır ($p > 0,05$). Cinsiyet değişkeninde var olan durumun aksine kadın katılımcıların şiddet eğilim düzeyleri erkek katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur. Bunun nedeni hem sporun sahip olduğu mücadeleci yapı hem de müsabaka sürecinde oluşan kaybetme kaygısı kadın katılımcıları şiddet eğilimine sürükleyen nedenler olabilir. Araştırma grubunu oluşturan muay thai sporcularının şiddet eğilim durumları diğer birçok spor branşların daki şiddet eğilim düzeylerine göre daha yüksek düzeyde olabilir. Çünkü muay thai sporu doğrudan temas gerektiren ve bir mücadele sporu olduğu için yüksek düzeyde şiddet eğilimini de içinde barındırması muhtemel bir sonuçtur.

Sporda her zaman varlığını sürdüren şiddet ve şiddet olaylarının giderilmesi sporun ve sporcuların varlığı ve gelişimi açısından oldukça önemlidir bu açıdan şiddet içerikli olayların önlenmesi için farklı branşlar üzerinde yapılabilecek nedensel çalışmaların yapılması şiddet içerikli

olayların daha kolay tespit edilmesi ve önlenbilmesine yardımcı olacaktır .Sporda şiddet eğilimini önlemek için spor ahlakı oluşturmak ve yaymak, sporda adaleti, eşitliği tesis etmek gibi önemli hususların yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu konuda sosyal çevrenin ve insanların birlikte hareket etmesi son derece önemlidir. Bu sorumlulukları ilk önce alması gerekenler ise, sporcular, antrenörler, yöneticiler, federasyonlar, hakemler, taraftarlar, medya, öğretmenler ve aileler olmalıdır. Ancak bu şekilde bir spor kültürünün oluşması mümkün olacaktır (Donuk, 2012).

5.KAYNAKÇA

- Ayan, S. (2006). Şiddet ve Fanatizm. Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 7(2), 191-209.
- Balcıoğlu, İ. (2003). *Sporun Sosyolojisi ve Psikolojisi*. İstanbul Bilge Yayıncılık.
- Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu (1998). *Aile İçinde ve Toplumsal Alanda Şiddet*, Ankara Başbakanlık Basımevi.
- Bilir, P. (2014). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Şiddet Eğilim Tutumlarının İncelenmesi: Çukurova Üniversitesi Örneği. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 73-82.
- Christopher R. Matthews, Alex Channon. (2016). Understanding Sports Violence: Revisiting Foundational Explorations. *Sport In Society*, 20(7), 751-767.
- Donuk, B. (2012). Spor Ahlakı ve Fair Play. K.Cesur (ed). Din ve Hayat Dergisi, Tdv Yayınları, 17(1), 68-71.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.
- Goldstein, Jeffrey H.(2012). Ed. *Sports Violence*. Springer Science & Business Media.
- Gümüş, A.B., Şıpkın, S., Tuna, A., Keskin, G. (2015). Üniversite öğrencilerinde problemler internet kullanımını, şiddet eğilimi ve bazı demografik değişkenler arasındaki ilişki. *Taf Preventive Medicine Bulletin*. 14(6), 460-467.
- Haskan, Ö., Yıldırım, İ. (2012). Şiddet Eğilimi Ölçeği'nin Geliştirilmesi. Eğitim ve Bilim 37(163), 165-177.
- Koçer, M. (2012) Futbol Derneklerine Üye Olan Taraftarların Şiddet Ve Holiganizm Eğilimlerinin Belirlenmesi: Kayseri Örneği. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı: 32(1), 111-135.
- Krech, D, Crutchfield, S,R. (1999). *Sosyal Psikoloji*. (çev.Erol Güngör). İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Mil, H. İ., & Şanlı, S. (2015). Sporda Şiddet ve Medya Etkisi: Bir Maçın Analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55), 231-247.
- Özbek, O. (1999). Sporda Etik Dışı Davranış Alanları ve Etik İlkeler. *G.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 4(4), 38-50.
- Sevim, Y., Ataş, S. (2015). Üniversite Gençlerinde Şiddet Eğilimliliği Ve Öğrencilerin Aile İçi Şiddete Bakış Açıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(1), 285-301.
- Tanrıverdi, H. (2012). Spor Ahlakı ve Şiddet. The Journal Of Academic Social Science Studies. 5(8), 1071-1093.
- Taşkesen, O. (2011). "Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerinin Resim Bölümleri İle Genel Liselerde Verilen Görsel Sanatlar Eğitiminin Öğrencilerin Şiddete Yönelik Davranışlarına Etkileri Üzerine Bir

Araştırma.” Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı,
Ankara.

Taylor, S.E., Peplau, L.A., Sears, D. O. (2015). *Sosyal Psikoloji*. (çev.Ali Dönmez). Ankara İmge
Yayınevi.

World Health Organization.(2014). Global status report on violence prevention.

World Health Organization.(2002). World report on violence and health. Geneva.